

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Francisco Javier Clop Garcia

Correu electrònic: xavier.clop@uab.cat

Equip docent

Pedro Castro Martínez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit.

Objectius

L'assignatura té com a principal objectiu exposar els desenvolupaments socials entre les primeres societats neolítiques i el sorgiment dels Estats clàssics. Entre aquests desenvolupaments, destaquen els orígens de les relacions patriarcals, de la vida sedentaria i urbana, de les primeres classes socials, i la institucionalització del poder polític i de les formes de violència.

L'àmbit territorial se centra en Asia, Africa i Europa, tot i que es faran referències puntuals a d'altres regions del planeta.

Els continguts inclouen descripcions empíriques i síntesis relatives a les dinàmiques socials concretes i, alhora, s'exposen les bases metodològiques i inferencials en què se sustenta l'estat actual dels coneixements en arqueologia prehistòrica. En aquest segon aspecte resultaran fonamentals les activitats pràctiques programades.

Resultats d'aprenentatge

1. CM01 (Competència) Explicar problemàtiques d'estudi en prehistòria i protohistòria que superin les perspectives androcèntriques i les desigualtats de sexe o gènere.

2. KM01 (Coneixement) Identificar les restes materials més característiques de les societats prehistòriques i protohistòriques.
3. KM02 (Coneixement) Reconèixer els principals processos històrics experimentats per les societats humanes de la prehistòria i la protohistòria i els factors que hi van incidir.
4. KM03 (Coneixement) Contextualitzar de manera introductòria processos històrics a partir del registre arqueològic prehistòric i protohistòric.
5. SM01 (Habilitat) Explicar sintèticament els períodes de la prehistòria i la protohistòria, tant en l'àmbit empíric com interpretatiu.
6. SM02 (Habilitat) Identificar els materials arqueològics principals en el context temporal prehistòric i protohistòric.
7. SM03 (Habilitat) Expressar eficaçment aplicant els procediments argumentatius propis del discurs formal en la realització de treballs escrits o presentacions orals sobre aspectes introductoris de la prehistòria i la protohistòria.

Continguts

BLOC 1. INTRODUCCIÓ SOBRE TEORIA I MÈTODES.

TEMA 1: Arqueologia prehistòrica: objecte d'estudi i estructura de la recerca.

BLOC 2. DESENVOLUPAMENT DE LES PRIMERES SOCIETATS AGRORAMADERES

TEMA 2: Implicacions econòmiques i socials de l'agricultura i la ramaderia (la "Revolució Neolítica").

TEMA 3: Les conseqüències econòmiques i socials dels inicis de l'agricultura en el Llevant sirio-palestí i a Anatòlia.

TEMA 4: Les primeres comunitats agropecuàries d'Europa.

TEMA 5: El Megalitisme a Europa.

BLOC 3. ENTRE EL III^{er} I EL Ier MIL·LENNI A.N.E.

TEMA 6: La formació dels primers Estats (la "Revolució Urbana").

TEMA 7: L'augment de les dissimetries socials a l'Europa occidental.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	
Tipus: Supervisades			
Pràctiques d'aula	20	0,8	
Pràctiques de camp	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	42	1,68	

Metodologia

1. Classes expositives sobre els continguts enunciats en el temari. Plantejament freqüent de temes per al debat a l'aula.

2. Activitats pràctiques d'aula relacionades amb el temari del curs.

3. Una activitat pràctica de camp:

3.1. Visita a un o diversos jaciments arqueològics de la Prehistòria recent de Catalunya i realització d'un exercici pràctic al voltant d'una sèrie de qüestions presentades pel professorat.

Dintre d'aquest capítol d'activitats externes al Campus, es contempla la possibilitat de realitzar visites a exposicions temporals, museus ... que tractin aspectes rellevants relacionats amb els continguts de l'assignatura.

L'alumnat tindrà accés a documentació específica sobre seguretat en activitats desenvolupades fora del campus de la UAB que caldrà conèixer i acceptar.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de (cerca bibliogràfica, correcció de textos o traduccions). Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat.

La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats pràctiques d'aula	40	15	0,6	CM01
Pràctiques de camp	10	15	0,6	KM01, KM02, KM03
Prova escrita	50	3	0,12	SM01, SM02, SM03

1. Activitats pràctiques d'aula (40% de la nota final).

2. Una activitat pràctica de camp (10% de la nota final).

3. Proves escrites (50% de la nota final).

En el moment de realització/liurament de cada activitat avaluable, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Proves escrites: si en qualsevol de les proves escrites s'obté una qualificació igual o inferior a 3, caldrà reavaluar aquella part de l'assignatura, independentment de que en el promig de totes les qualificacions que es tenen en compte per la nota definitiva del curs sigui de 5 o més.

L'assistència a les classes pràctiques i les activitats pràctiques així com l'entrega de les corresponents pràctiques i treballs, és obligatòria.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Reavaluació: prova escrita o comentari crític d'una obra extensa relacionada amb l'assignatura.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-nela ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Avaluació única

L'estudiant podrà demanar l'avaluació única en aquesta assignatura.

Les activitats d'avaluació única serán:

1. Dues activitats pràctiques d'aula (50% de la nota final).
2. Una prova escrita (50% de la nota final).

Bibliografia

Lectures generals

BOGUCKI, Peter I. & Pam J. Crabtree (eds.) (2004), *Ancient Europe 8000 BC - AD 1000: Enciclopedia of the Barbarian World*. Charles Scribner's Sons, Nueva York.

CHILDE, Vere G. (1984), *Los orígenes de la civilización*. Fondo de Cultura Económica, México

CUNLIFFE, Barry (ed.) (1998), *Prehistoria de Europa Oxford*. Crítica, Barcelona.

FOWLER, Chris, Jan Harding & Daniela Hofmann (Eds.) (2015): *The Oxford Handbook of Neolithic Europe*. Oxford University Press, Oxford.

GRAEBER, David, & David Wengrow (2021), *El amanecer de todo: Una nueva historia de la humanidad*, Ariel, Barcelona.

KRISTIANSEN, Kristian (2001), *Europa antes de la Historia*. Península, Barcelona.

REDMAN, Charles (1990), *Los orígenes de la civilización. Desde los primeros agricultores hasta la Sociedad urbana en el Próximo Oriente*. Crítica, Barcelona.

RENFREW, Colin & BAHN, Paul (1993), *Arqueología. Teorías, Métodos y Práctica*. Akal, Madrid.

RENFREW, Colin & BAHN, Paul (eds.) (2014), *The Cambridge World Prehistory*. Cambridge University Press, Cambridge.

SERVICE, Elman (1984), *Los Orígenes del Estado y de la Civilización*, Alianza, Madrid.

(La llista de títols podrà ampliar-se en tractar aspectes concrets)

Programari

Processador de Textos, Programa de Presentacions, Lector de PDF, Navegador d'Internet.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	2	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt